

13. nov. 1842

FAKTA

Dato:

13. nov. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 89-91

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 119-121;

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af

et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og

kærlighed, København 2018, s. 129-

130

TRANSSKRIFTION

13 Nov.

Det er Søndag, men ikke for mig er det en Festdag, og hvorfor ikke? jeg kan ikke sige det. Jeg var i Formiddags i Kirke, og talte senere med Prof: Friedenreich¹ længe om Joachims² Fremtid, som ligger os Alle saa tungt paa Hjerte. Saaledes har jeg dog vel anvendt Dagen, det Eneste, der pleier at opmuntre mig. Eller rettere: mit Sind lider kun ved Lediggang og daarlig Anvendelse af Tiden, saa jeg dog i det Hele er vel tilmode. Men dybt inde lever dog Længslen efter Lykke, den slumrer aldrig, men gjør mig hver Dag mere ulykkelig, den stjæler min ungdommelige Livlighed og Munterhed saa jeg tit med Afsky finder mig selv i et tvært vrantent Lune imellem mine Brødre, hvor jeg burde staa kjærlig og god. Jeg føler det yndige Liv, som besjæler Ungdommen med hver Dag aftage i en Alder, da det er for tidligt at blive gammel, og hvad faaer jeg istedetfor? Intet! – Jeg har af Naturen faaet et varmt Hjerte, men min Forstand giver mig ikke den Rigdom i mig selv, som kunde erstatte Savnet af en kjærlig Pige, til hvem jeg kunde betro mig, hengive mig ganske. Jeg kan ikke dømme sundt og klart, men maa nøies med at gjøre Andres Meninger til mine egne ved at elske dem og med Inderlighed optage dem i mig. Ingen nye Tanker opstaaer i min Hjerne, og det Gode, der maatte findes hos mig skylder jeg kun min Opfatning af hvad der møder mig og kommer mig for Øre i Livet. Saadan kan jeg under heldige Omstændigheder fælde Taarer, som om jeg var ulykkelig, og midt i den •90• almindelige Munterhed kan jeg undertiden findes med et suurt Ansigt og den Bevidsthed: at Intet stod mig iveien for at være saa glad, som de Øvrige omkring mig. Jeg tør ikke tro paa den Følelse jeg har baaret for Louise Neergaard. Jeg kjender saa lidt den unge Pige, Tilfældet har gjort, at jeg har lært hende at kjende saameget, at jeg kan føle, i hende boer en kjærlig Sjæl, reen og fordringsfri, der har kæmpet sig maaskee til Ro og Selvfornægtelse, hvilket deels hendes Væsen deels Yttringer synes at tyde paa, hun vil ikke for min Skyld atter ud i Livets Tummel, i stille Ro hengaaer hendes Dage offrede hendes Brødre og hendes sande Veninder. Det har jeg kunnet mærke at hun med Inderlighed hænger ved Frøken van Deurs³ der er forlovet med hendes Broder Edvard,⁴ og ved Frøken Flensborg, der sikkert ogsaa er en fortræffelig Pige. Aldrig kom nogen Yttring frem, hvoraf fremlyste at hun nærede anden Følelse for mig end den Velvillie en ung Pige kan vise en Fremmed. Skulde jeg da nu for evig fjerne mig fra hende ved et ubesindigt Skridt? nei! Men hvad der meest bedrøver mig er den Modløshed, der undertiden lader mig gaa til den modsatte Yderlighed, idet jeg kan ønske mig en simpel fordringsfri Pige, af hvem jeg intet "nei" kunde vente. Det er Jammerlighed og vilde føre til Ulykke. Ja, jeg kunde begaae den Taabelighed at forlove mig med en Pige, som kun var kjøn, troer jeg; og dog hader jeg sligt og forlanger ikke Andet end et kjærligt Hjerte, Skjønhed forgaaer og Penge, jeg ikke selv har erhvervet vil

neppe gjøre mig Gavn •91• men et trofast Hjerte bliver aldrig gammelt, aldrig koldt. – Til andre Tider har jeg troet: at en Reise vilde gjøre mig Gavn. Som Kunstner vilde jeg have Skade deraf, saa jammerlig og vaklevorn jeg endnu er, og som Menneske? "[overstreget: Verdens] Himmelstrøg, ikke Sindsstemning skifter han, der drager over Havet!" siger Horatz saa smukt og giver mig derved tilstrækkeligt Svar. Nei, lad mig blive her i det elskede Danmark, dets grønne Marker og Skove gjør mit Sind godt og jeg kan ikke mærke, at ogsaa de skulle forsmaa min Kjærlighed, Bøgestammen og den store Kampesteen paa Høien har dog ikke trukket sig tilbage, naar jeg grædende har støttet mit Hoved til dem. – I Brødre! bærer over med mig, jeg er ulykkelig og har ingen Ulykke prøvet. – Gud i Himmelen! bevar den spæde Spire af Guds frygt der, som jeg dog troer, boer i mit Hjerte, hvorhen den er plantet af min fromme Moder da jeg endnu hvilede under hendes. Lad den opvoxe, alene den er vil være nok til at give Livet Værdi, naar jeg er, som jeg bør være.

---

¹ Diderik Vilhelm Friedenreich (1798-1851), bestyrer af Efterslægtens Skole.

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897).

³ Maja Jensine van Deurs (1817-1901).

⁴ Louise Neergaards bror, Edvard Vilhelm Busky Neergaard (1818-1899). Parret blev gift i 1843.

13 Nov.
Nov.
Det er Søndag, men ikke for mig er det en Festdag, og hvorfor ikke?
Jeg kan ikke sige det. Jeg var i Formiddags i Kirke, og talte senere
med Prof. Friedländer længe om Frøens Frøer, som ligger
og alle saa tungt paa Hjerte. Saaledes har jeg dog vel anvendt
Dagen, det lyste, du plejer at opmuntre mig. Eller rettere: mit
Hjerte lider kun ved Lediggang og daarlig Anvendelse af Tiden,
saa jeg dog i det Hele er ed tilmade. Men diht mig lever
dog Langsom efter Lykke, den stammer aldrig, men giver mig
hver Dag mere ulykkelig, den stjæler min ungdommelige Hø-
lighed og Mæntighed saa jeg tit med Ufskyld findes mig selv
i et tvært vrangt Lære imellem mine Brødre, hvor
jeg kunde staa hjertlig og god. Jeg føler et yndigt Liv, som be-
søger Ungdommen med hver Dag aftager i en Alder, selv
er for tidligt at blive gammel, og hvad faar jeg i stedet for?
Følelse! — Jeg har af Naturen faaet et varmt Hjerte, men
min Forstand giver mig ikke den Højdom i mig selv, som
kunde erstatte Lønnen af en hjertlig Dige, til hvem jeg kunde
betre mig, hengive mig ganske. Jeg kan ikke som en Svart
og blank, men man maa med at gjøre Andes Meninges til
mine egne ved at elske dem og med Tænder og optage
dem i mig. Ingen nye Tenke opstaaer i min Hjerne, og
det føles, der maatte findes hos mig skuldet jeg kun min
Opfattelse af hvad det maa mig og kommer mig for Øre
i Livet. Lærdame kan jeg under heldige Omstændigheder
fælde Taarer, som om jeg var ulykkelig, og smidt i den

90 almindelige Minnerhed kan i undertiden findes med et smukt
Ansigt og den Beridsthed: at troet stad mig i veien for at væ-
re saa glad, som de Øvrige omkring mig. Ij tror ikke tro paa
den Fællese i har haaret for Louise Neergaard. Ij kendte saa
lidt den unge Pige, Tilfældet har gjort, at ij har lært hende at
kende saameget, at ij kan føle, i kendes haer en kjærlig Sjæl
uden og fordringsfri, der har kæmpet sig maaskee til Ij
og teleforrettelse, hvilket selv hendes Væsen dels Uffringer
synes at tyde paa, hun vil ikke for min Skyld atter ind
i Livets Tømmel, i stille hø hengæser hendes Sjæle affære
hendes Broders og hendes sande Veninder. Det har ij kunnet
mærke at hun i med Bødelighed hænger ved Troen vand ^{omg}
den er forlovet med hendes Broder Edward, og ved Frøken
Flensborg, der sikkert ogsaa er en fortreffelig Pige. Althi
kan nogen Uffring frem, hueraf fremligste at min nære.
den anden Fællese for mig end den Velvillde end min
Pige kan vise, en Fremmed. Skulde ij da mi for enig
ffrae mig fra hende ved et ubesindigt Skridt? nei!
Men hvad der meest bedrøves mig er den Mad løshed,
der undertiden lader mig gaa til den uudsatte Udebliv-
hed, idet ij kan ønske mig en simpel fordringsfri
Pige, af hvem ij intet, nei "kunde vente. Det er Jam-
merlighed og vilde føre til Mlykke. Ja, ij kunde begaa
den Taabelighed at forlove mig med en Pige, som kin
har kjøn, troer ij, og dog hader ij althi og pelanger ikke
Andet end et kjærligt Hjerte, Thjankhed pengaer og Sen-
ge, ij ikke selv har erhvervet vil meppes gjøre mig Gavn

men et trofast Hjerte bliver aldrig gammelt, aldrig koldt. 91.
— Til andres Tider har jeg troet: at en Reise vilde gjøre
mig færdig. Som Kunstner vilde jeg have Skade deraf,
saa jammerlig og vakkeløst som jeg endnu er, og som
Menneske? "Herrens Himmelstrig, ikke Lind's Stemning
skifter han, der drager over Blæst." siger Klovatz saa
smukt og giver mig derved tilstrækkeligt Svar. Nei,
lad mig blive her i det elskede Danmark, det grøn-
ne Marker og Skove gjør mit Sind roligt og jeg kan
ikke mærke, at ogsaa der skulle forsmæde min Hjer-
ted, Bøje stammen og den store Kampsteen paa Plænen
har dog ikke trukket sig tilbage, naar jeg gradende har
støttet mit Blæst til dem. — A Brasse! hvor over mig
er jeg er uligkkelig og her ingen Milykke prøvet. —
Gud! Himmelens! hvor den spæde Spræng af Gudsfrugt
der, som jeg dog troer, ligger i mit Hjerte, hvilken den er
plantet af min fromme Moder da jeg endnu var ledet
under hendes. Lad den opgaa, alene den vil være
nok til at give Lindet Værdi, naar jeg er, som jeg har været.

17. Nov.

O Verden! Verden! Verden!
hvis Lykkelyllets mægtige Omvæltning
ei fik os til at hade dig, da vilde
ei Lindet bygge saa for Aet og Alder!

Lodskaprens King Lear.